

СИСТЕМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД СЕ НУЖДАЕ ОТ ОСНОВЕН РЕМОНТ

Горан Йонов

Зам. Председател на Управителния съвет на АРЗ

Предстои Народното събрание да гласува на второ четене Закона за противодействие на тероризма. При всичките му недостатъци, компромиси и заложените капани за гражданските и политическите свободи, този специален закон е крачка напред за постигане на повече вътрешна сигурност. Той обаче няма да запълни вакуума в несъвършеното ни законодателство в областта на обществения ред.

Общественият ред е фундамент на националната сигурност и въобще на държавността в много аспекти – икономически, социални, обществено-политически, образователни. Повечето извършители на престъпления от общ характер започват престъпната си дейност именно с нарушения на обществения ред. Домашното насилие, хулиганството, насилието в училищата и по пътищата, самоуправството, кражбите в малките населени места често ескалират в по-тежки престъпления и организирана престъпност. Тези антисоциални явления разяждат обществения морал и пряко засягат сигурността на всеки български гражданин.

ДЕВЕТ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ЗАКОНОДАТЕЛНИ И ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ

1. Приемането на **рамков закон за опазване на обществения ред** като цяло ще допринесе за регулиране на обществените отношения в България. Дейността на МВР по опазване на обществения ред е най-чувствителна от гледна точка на обществения интерес, но за съжаление е пренебрегвана в ресурсно и кадрово отношение. Опазването на обществения ред е не само ведомствена, а общонационална отговорност. Съпричастни към нея са редица държавни, общински, граждански и частни структури, които следва да участват в изработването на закона.
2. За да бъде работещ, Законът трябва да бъде ресурсно осигурен и да въведе **национална автоматична информационна система „Обществен ред“**. В нея ще се съхранява база данни за извършителите, наложените наказания, тяхната повтораемост и системност, както и

нарушените от тях правни норми. Например, при подаване на документи за разрешително за оръжие, служителят ще може провери в цялата страна дали кандидатът е спазил условията на чл. 58, ал 1. т. 7 от Закона за оръжията и боеприпасите (ЗОВВВПИ). Този национален регистър ще има мултиплициращ ефект и ще подобри обществената нагласа, че нарушителите се наказват, а контролните органи са адекватни.

- 3. Правното дефиниране на термините „повторяемост“ и „системност“** не само ще прецизират степента на наказанията на нарушителите, но ще въздействат превантивно върху останалите членове на обществото. **В административно-наказателните разпоредби трябва да се определи градация на наказанията за първо нарушение, за повторяемост и за системност.** Например, при констатирана системност, наказанието може да включи увеличаване на данък сгради за определен период и многократно увеличаване на глобата. При неплащане на глобата може да се приложи конфискация на имуществото или съдебна процедура за обществено-полезен труд до размера на глобата.
- 4. Практиката показва, че е необходима промяна в Закона за административните нарушения и наказания, по-специално на чл. 42.** Следва да се преустанови възможността личните данни на свидетелите да попадат в нарушителите, за да не могат последните да влияят на свидетелите. За целта трябва да се промени съдържанието на самата бланка, така че личните данни на свидетелите да се ползват само от съставителя на акта и евентуално от съда в случай на обжалване. Практиката показва, че трябва да се отмени чл. 44 на същия закон, т.е. **да се отмени възможността за обжалване на акта, като се обжалва само наказателното постановление.**
- 5. Има спешна необходимост да се въведе унифицирана правна регламентация за цялостен вътрешен ред в училищата и детските градини, която да води до санкция** (административна и/или наказателна) и съставяне на съответен акт, особено при повторяемост и системност на нарушенията. Не става въпрос за въвеждане на строг режим, а до разписване на ясни правила за поведение и наказателни последиствия при тяхното нарушаване. Това ще подобри дисциплината,

ще намали насилието в българските училища и ще ограничи опасността от извършване на терористични актове.

6. Следва да бъде разработен **единен стандарт на наредба за обществения ред за всички общини** на територията на страната.
7. Сега действащите наредби на общините за обществения ред нямат правна сила на ж.п. територията - гари и влакове. Това налага МВР и Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията да съгласуват **наредба за опазване на обществения ред на територията на железопътния транспорт и подвижните влакови състави**.
8. Не се прилага качествено Законът за гражданската регистрация, особено в големите градове. Въпреки многобройните му допълнения и изменения, императивните норми на този многоаспектен закон продължават масово да се нарушават от гражданите. Това налага **да се засилят санкциите и правомощията на общинските органи и териториална полиция** при неговото прилагане.
9. Години наред обществените нагласи за корупцията в България поставят страната ни на последно място в Европейския съюз. Превенцията срещу корупцията все още не е станала основна насока на работа. Може би е време в Закона за държавния служител да се заложи превантивна мярка, според която **при влязла в сила присъда за корупция на държавни и общински служители, да не се признава трудовият им стаж в съответното ведомство**.